

underkastede Fabriktilsyn. Altsaa, det vil være forbudt saadanne Børn at arbejde i et Haandværk, og det er saaledes et Forbud, som kommer til at strække sig ret vidt. Det forekommer mig, at man gaar noget for vidt, hvis man vil gennemføre dette. Imidlertid har jo den højtærede Indenrigsminister ved Forelæggelsen selv udtalt, at paa dette Punkt kom Lovforslaget næppe igennem, saaledes som det her er foreslaaet. Og saaledes, som Bestemmelserne her ere foreslaaede, gaa de endogsaa videre end det, der var fremsat i det socialdemokratiske Forslag fra i Fjor, i det der nemlig der stod, at Børn under 14 Aar ikke maa arbejde i Fabriker og fabrikmæssig drevne Værksteder, ikke maa give sig af med Omløben af Varer og ikke maa beskæftiges ved Forlystelsessteder og Beværtningssteder, og den Tanke kunde jeg for saa vidt ogsaa slutte mig mere til end det, her foreslaas, hvor man i Virkeligheden gaar meget videre. Nu er efter de statistiske Oplysninger, der foreligge, Børnearbejdet i de Virksomheder, der er Tale om, jo ikke saa forfærdelig stort, men der gives dog visse Virksomheder, hvor Antallet af barnlige Arbejdere udgør en ret betydelig Brøkdæl af det samlede Antal Arbejdere, og det er endvidere jo saa, at de Børn, som der arbejde, i Virkeligheden komme fra de fattigste Hjem. Naar man nu kan komme til, at det Krav, som Skolen bør stille — og Skolens Krav bør selvfølgelig sættes højt over Kravet fra Industriens Side — kan fyldestgøres, saa kunde man meget godt blive staaende ved, at Børn, der have naaet 12 Aars Alderen, kunde udføre saadant Arbejde, naar man, som i den gamle Lov, og som det ogsaa blev foreslaaet i Socialdemokraternes Forslag i Fjor, sætter bestemte Grænser for den daglige Arbejdstid, eller man indfører en fortræffelig Bestemmelse, som, saa vidt jeg ved, findes i Svejts, og som siger, at naar man lægger Arbejdstiden og Skoletiden sammen, maa den ikke overskride et bestemt Timetal. Dertil kan man saa føje en vis Fritid, der skal være mellem Arbejdstiden og Skoletiden, for saa vidt den sidste kommer efter Arbejdstiden, altsaa er Eftermiddagsundervisning, enten man vil gaa til een Time som i Loven af 1873 eller til to Timer, som det blev foreslaaet i Fjor. Altsaa, det forekommer mig, man gør rigtigt imod disse Børn, som i mange Tilfælde ere udsatte for ellers at drive om paa Gader og Stræder, haade for at vænne dem til at arbejde i Stedet for at drive om og bringe

dem til at faa et godt Sted at være, naar man nøjes med at sætte Grænsen til 12 Aar, men saa indfører saadanne indskrænkende Bestemmelser for at opfylde Skolens Krav, som jeg her har tilladt mig at nævne. Med Hensyn til Kvinders Arbejde, som jo skal beskyttes efter Lovforslaget, er det jo, som fremhævet af den ærede sidste Taler, en Ting, hvorom der er meget stærk Tvivl og navnlig i Tider, hvor man efterhaanden gør Kvindens Stilling sideordnet med Mandens Stilling i udstrakt Grad, er det vist meget tvivlsomt, om man skal gaa til en saadan Beskyttelseslov, men jeg finder, at det er fuldstændigt heldigt og rigtigt, at Kvindens Arbejdstid i Almindelighed begrænses til 10 Timer, og at hun ogsaa bliver fri for Natarbejde; men en Ting er, hvad man saaledes anser for i og for sig i høj Grad ønskeligt, og en anden Ting er, om man i saa Henseende skal træffe saa indskrænkende Lovbestemmelser som dem, her er Tale om, og jeg vil med det samme nævne, at naar der i § 10 staar, at „paa Folkekirkeens Helligdage maa Børn, unge Arbejdere under 18 Aar samt Kvinder ikke anvendes til det i § 1, første Stykke, omhandlede Arbejde“, altsaa i de Virksomheder, som ere underkastede Fabriktilsyn, saa tror jeg, det vil være en Bestemmelse, som det er umuligt at gennemføre. Sagen er nemlig den, at under de Virksomheder, som i Henhold til denne Lov skulle ind under Fabriktilsynet, hører f. Eks. Fælles- og Andelsmejerierne, de kunne jo ikke nyde godt af den Landbrugsbeskyttelse, som findes i § 1, andet Stykke, de skulle altsaa selvfølgelig gaa ind under dette Fabriktilsyn, da de ere fuldstændig industrielle Virksomheder som saa mange andre, men jeg tror, det er ganske umuligt at anvende § 10 paa dem, da der i Fælles- og Andelsmejerier beskæftiges en stor Mængde Kvinder, og da det vistnok mange Steder desværre er umuligt at opgive Søndagsarbejdet. Der maatte derfor for den Slags Virksomheder, hvis de ikke skulle lide meget stærkt under Loven, være en Ventil, gennem hvilken Ministeriet kan give Dispensation, men om en saadan Dispensation er der jo ikke Tale, og ved samme Lejlighed vil jeg nævne de Sæsonvirksomheder, som ogsaa den ærede Taler, der nylig talte, kom lidt ind paa. Der er jo Sæsonvirksomheder, hvor der virkelig kan være Grund til for nogle Uger, hvor der kan være anstrengende Arbejde, at give Dispensation. Der blev nævnt Konfektionsarbejde. Jeg skal nævne en Ting, som vi jo alle svømme i i denne